DE WEDLOOPEN

EN

HARDDRAVERIJEN,

INGESTELD DOOR

DE SOCIETEIT

TOT AANMOEDIGING DER VERBETERING VAN HET PAARDENRAS,

GEHOUDEN OP HET TERREIN DER SOCIETEIT

NABIJ

ZANDVOORT,

DEN 6den EN 7den SEPTEMBER 1844.

Met eene Plaat.

HAARLEM,

A. C. KRUSEMAN.

1844.

DE WEDLOOPEN

EN

HARDDRAVERIJEN

INGESTELD DOOR

DE SOCIETEIT

TOT AANMOEDIGING DER VERBETERING VAN HET PAARDENRAS,

OP HET TERREIN DER SOCIETEIT NABIJ ZANDVOORT,

6 en 7 Sept. 1844.

De voorname mannen in den lande, die eene Societeit hadden opgerigt ter verbetering van het Paardenras, hadden — gelijk het in ons Vaderland wel eens meer gaat — met moeijelijkheden te kampen, die alleen maar door voorname mannen kunnen uit den weg geruimd worden. Het ontwerp, dat zij wilden zien verwezenlijken, was niet nieuw — hetgeen in ons Vaderland ook wel eens meer gaat — doch daarom verdienden zij niet, dat hun zoo weinig bijval ten deel viel. Toen zij met hun plan voor den dag kwamen, was het nacht in aller gemoed, en men had meer lust om de finantiën te verbeteren, dan de paarden. De groote Leening namelijk hield elk in eene spanning, die geen tijd of geen lust

overliet, om over nieuwigheden te redekavelen, en men dacht meer aan den Minister, dan aan een paard. Men wilde van geen Wedloopen of geen Wedrennen weten; het algemeen gevoelen was, dat men reeds haastig genoeg naar een afgrond rende, en dat men daarvoor niet op een paard behoefde te gaan zitten.

Andere brave en doodgoede menschen, die de gevangenissen, kroegen, bordeelen en dergelijke gezellige plaatsen afliepen om het menschenras te verbeteren, hadden ook al niet veel met de zaak op. »Een paard is geen mensch," zeiden zij in hunne goedhartige wijsheid, en daarin hadden zij volkomen gelijk; »een mensch moet verbeterd worden, en een paard niet," voegden zij er bij, en daarin hadden zij, wat het laatste gedeelte van den zin betreft, volkomen ongelijk. Zij begrepen niet, dat er, behalve het veredelen der Paardenrassen, ook eene verbetering der tijdelijke welvaart van den landbouwer mede verbonden was. — Zelfs bij de schoone sekse vond de zaak tegenkanting. De Jonge Heeren, die niet onbemiddeld waren, en dus zeer begeerlijke Leden konden zijn voor de Societeit, kregen van hunne minnaressen, die hen reeds vóór den huwelijksdag onder den duim hadden, eene duchtige vermaning om hun geld niet aan zulke groote dingen, als paarden, te besteden. De Amazones echter waren op dit punt meer toegeefelijk, omdat zij veel van paarden

houden, en wat in den smaak der Amazonen valt, wordt door haar met mannelijke welsprekendheid aangeprezen. De gehuwde Dames zagen in deze nieuwe pogingen, om zoo iets als paarden aan te fokken, een fijngesponnen list om aan de uithuizigheid harer echtgenooten een glimp van betamelijkheid te geven, en voor het overige zagen zij liever dat deze zich met haar bemoeiden, dan met paarden. De vrouwen zijn bovendien dikwerf zeer gebeten op de paarden en honden van hare »mans," alleen maar; omdat zij dikwerf met deze dieren de liefde hunner levensgezellen moeten deelen. Deze aanmerking is hier volstrekt niet overbodig, ja wij durven zonder heel veel ingenomenheid met ons zelven beweren, dat zij hier zeer goed te pas komt, aangezien deze ongelukkige omstandigheid zeer veel aandeel had in de weinige belangstelling en de geringe toenadering van eenige Heeren, naar wie men reeds met heimelijk verlangen had uitgezien, in de hoop dat zij Leden zouden worden van de Vereeniging. Helaas, hunne hoop was ijdel; zij bleven te huis, om hunne vrouwen te verbeteren.

Maar daarmede was de tegenkanting nog niet ten einde. Eenige oude matronen namen zeer bedaard hare brillen af, en zetteden groote oogen op, toen zij van zulk eene nieuwerwetsche belangstelling in dieren hoorden gewagen, en toen haar de zaak nog nader werd verklaard, bleven zij een of twee minu-

ten hare hoofden schudden, ten teeken van onverbiddelijke afkeuring, en zij maanden hare neefjes, die in haar testament stonden ten ernstigste aan, om in deze drukkende tijden aan zulke uitspattingen geen deel te nemen, indien zij door haar niet aangemerkt wilden worden als vijanden van het voorregt, om in het testament eener oude rijke dame te staan.

Ofschoon, gelijk wij in den aanvang reeds aanmerkten, de ontwerpers van het plan ter verbetering van het Paardenras, voorname mannen waren, zoo hadden zij toch dikwerf alleronaangenaamste oogenblikken, wanneer zij bij elkander waren, om op de goede oud-Hollandsche manier eens rijp over de zaak na te denken, eer zij haar beslag kreeg. Gelukkigerwijze wanhoopte men niet; want van den anderen kant kwam er eene hulp en eene ondersteuning opdagen, van eene zijde, van waar zij alleen te verwachten was; — van den ridderlijken Koning van Nederland.

In den loop van het Jaar 1844 gaf de Societeit een boekje in het licht, dat zij haar »Jaarboekje," noemde. Daarin gaf een der voornaamste Leden van de Vereeniging een uitvoerig berigt van het doel en van de pogingen, die zij hadden aangewend om aanvankelijk daartoe te geraken. »Hun hoofddoel," zeiden zij, »was, om de Paardenfokkerij in Nederland op den weg van verbetering te brengen en de liefhebberij voor het paard aan te moedigen, ten einde de waarde

der producten," — dat zijn namelijk de paarden zelve en geen Paardenmelk of Paardenvleesch, gelijk men uit den zin zou kunnen opmaken, — »te doen stijgen." — De middelen, die daartoe door de Vereeniging waren gekozen, waren Wedloopen, Harddraverijen en het geven van premiën voor goed gekweekte en wel aangebragte paarden. Zij hadden opgemerkt, dat de in Nederland ter markt gebragte Veulens van Engelsche volbloed-hengsten minder koopers vonden, dan de Veulens van Inlandsch- of zoogenaamd Boeren-ras. Ook waren zij overtuigd, dat zij, die gecroiseerde paarden tot het vierde of vijfde jaar opvoedden, meestal zoo onbekend waren met de behandeling daarvan, dat die paarden of stierven of allerlei gebreken kregen, die een voordeeliger verkoop in den weg staan, zoodat een voorstander van het croiseren niet zelden den moed liet verloren gaan, als hij zijne pogingen ten goede met geen gelukkiger uitslag bekroond zag. De Vereeniging stelde zich derhalve hoofdzakelijk voor: om de waarde te doen stijgen van de jonge gecroiseerde paarden, die van meer edele hengsten afkomstig zijn, en den landbouwer daardoor te bewegen, om van die hengsten meerder gebruik te maken en met de verbetering van het ras vol te houden. Voorts wilde zij aan den Paardenfokker doen zien, dat een met doeltreffende zorg gecroiseerd paard, na verloop van drie jaren, een geheel ander paard is dan een ander paard.

dat wil zeggen: de Paardenfokker zal zich zeer bevoordeelen, indien hij zijne gecroiseerde paarden opvoedt volgens een stelsel, hetwelk de Vereeniging kenbaar maakt. En ten slotte wil zij den landbouwer overtuigen van het groote belang, om niet te telen dan uit paarden, die blijken hebben gegeven, dat zij de beste in hunne soort zijn. De middelen, die zij vermeent te moeten bezigen, zijn dezelfde, die de Paardenfokkerijen in Engeland, Duitschland en België tot zulk eene aanzienlijke hoogte hebben opgevoerd. De Wedloopen, die de Vereeniging, volgens haar Jaarboekje, zich voorstelde te houden, moesten voornamelijk plaats hebben door paarden hier te lande gefokt, geboren en opgevoed, en al mogten de paarden dan al dadelijk niet van den eersten stempel zijn, dan zou de Wedloop toch strekken, om den naijver bij de fokkerij op te wekken, om den kweeker der beste paarden te beloonen en hem de kosten der opvoeding ruimschoots te doen terugvinden.

Behalve de grieven, die de Vereeniging aanvankelijk ondervond, en waarvan wij boven reeds gewaagden, moest zij zich nog laten welgevallen, dat sommigen wijs of liever onnoozel genoeg waren, om te beweren, dat er geen goed rijpaard hier te lande kan gefokt worden en dat, al ware zulks het geval, hier te lande geen personen zouden gevonden worden, die geschikt waren om Wedloopers aan te brengen

en te berijden. Anderen weder waren van gevoelen, dat onze heeren, boeren en knechts te veel aan het oude zijn gehecht, en dat zij niet dan met de grootste moeite van hunne oude gewoonte zouden zijn af te brengen. Nog anderen beweerden, dat deze Wedloopen eene armzalige nabootsing zouden zijn van die in Engeland, alwaar zij een hoofdkenmerk uitmaakten van het volkskarakter. Deze tegenstrevers van de plannen der Vereeniging hadden Engeland en vele andere landen van Europa bezocht, en waren derhalve bereisde en, wat dien ten gevolge bijna als van zelf spreekt, zeer bevoegde beoordeelaars — in hun eigen oogen. Het valt echter niet te ontkennen, dat wij ten opzigte van de vele uitvindingen van dezen tijd meestal den sleur van Engeland en Frankrijk navolgen. Het gas en de spoorwegen gaven er onwederlegbare bewijzen van, en de tegenvoeters der Societeit ter verbetering van het Paardenras meenden, dat wij weder een stukje van onze Nationaliteit zouden verliezen, als men Wedrennen hier te lande invoerde. »Onze afhankelijkheid en lust tot navolging in alles wat de vreemden doen, zal er des te sterker door uitkomen," was hunne meening. »De Wedrennen van Ascot, Epsom, Newmarket en andere daarvoor bekende plaatsen, boden zooveel pracht en trots aan, dat het dwaasheid zou zijn, om aan een Wedloop hier te lande te denken, zonder gevaar van te worden uitgelagchen. Op de renbanen

van Engeland wedijveren soms twintig en meer paarden om den schitterenden prijs; het geheele land deelt in de nieuwsgierigheid naar den uitslag; de adel is er bij tegenwoordig — in één woord, een Wedren is in Engeland een nationaal feest. En dit is het voornamelijk, omdat het in stand gehouden en aangemoedigd wordt door een trek in het Engelsche volkskarakter, die inderdaad opmerkelijk is. De Engelschen wedden om belangrijke sommen naar gelang van hun vermogen, en dan wedden zij dikwerf om de onbeduidendste zaken. Het gelijke of ongelijke nommer van eene verwacht wordende diligence of omnibus kan het onderwerp worden van eene belangrijke weddenschap. Dikwerf gebeurt het, dat zij een klontje suiker vóór zich op de tafel leggen, om te kunnen wedden, op wiens klontje zich het eerste eene vlieg zal nederzetten. Het zal derhalve niemand kunnen verwonderen, dat de Paarden-Wedrennen aanleiding geven tot weddingschappen, die niet alleen door den adel worden aangegaan, maar waartoe zelfs de geringere burgers elkander aanhitsen. De Engelschen worden derhalve om een dubbel aangename reden genoopt, om de wedrennen bij te wonen. Het is voor hen een nationaal feest in den ruimsten zin des woords. En welke paardenmenners zijn niet de Engelschen! Voor eenigen tijd ging een zekere Heer Emidy, een Engelsch pikeur, eene weddingschap aan om 14 paar of 28 paarden te mennen, van Westminster naar

Greenwich en terug, binnen den tijd van twee en een half uur. De nieuwheid der weddingschap bragt eene ontelbare menigte aanschouwers op de been. Precies ten vijf minuten vóór één uur reden er twee voorrijders uit den stal; zij waren gezeten op schoone bonte paradepaarden, en werden onmiddelijk gevolgd door den Heer Emidy, die de acht-en-twintig paarden mende. Deze paarden nu trokken eene kar, waarin een groot aantal personen zaten; daarenboven reden er nog naast de paarden twee rijders, die zorgen moesten, dat de trein in orde bleef. De Heer Emidy was en bleef volkomen op zijn gemak, alsof hij slechts twee paarden voor een omnibus mende. Er gebeurde geen ongeluk, uitgenomen, dat een der leidsels brak. Emidy kwam nog binnen de vijf minuten vóór den bestemden tijd terug, en had derhalve de weddingschap gewonnen. Dergelijke halsbrekende ondernemingen zijn in Engeland volstrekt niet vreemd, hetgeen de gevaarlijke Wedloopen te Ascot en Epsom kunnen getuigen.

Deze voorbeelden nu waren volgens de meening van velen al te schitterend, om hier te lande te kunnen worden nagevolgd. Wij zullen onzen lezers laten zien, in hoeverre de pogingen der Societeit met een' goeden uitslag zijn bekroond geworden.

Het liet zich voor het overige aanzien, dat nu de Societeit de tegenkanting der menschen had overwonnen, zij nu ook nog zou te kampen hebben met

de natuur. Het scheen immers den geheelen zomer, dat er niet één' dag »mooi weder," zou overschieten, om een fatsoenlijken Paarden-Wedren te houden. Hoevele plannen waren er al niet door dien vochtigen zomer verijdeld! Reizen naar Cleef of Zwitserland moesten uit de gedachten worden verbannen; menig minnaar moest met de dame van zijn hart bijna den geheelen zomer te huis blijven; zij, die nieuwe kleederen hadden gekocht, konden gedurende de schoonste dagen van het jaar, tot hun bitteren spijt, daarmede niet pronken — in het kort, de wenschen en vooruitzigten van zoo velen werden verijdeld, dat de Commissarissen met regt mogten wanhopen aan een schoonen dag, om in het gezigt eener talrijke menigte, een Wedloop te houden.

Maar tegen alle verwachting brak de dag van den 6den September 1844 op het heerlijkst aan. Twee schoone dagen, die den Paarden-wedloop-dag vooraf gingen, hadden iedereen bemoedigd in de schoone verwachting van eene helder blaauwe lucht en milde zonnestralen. Het is niet onwaarschijnlijk dat velen, die zulk een bijzonder belang stelden in den 6den September, reeds des morgens vroeg met het aanbreken van den dag zijn opgestaan, en de gordijnen van hunne slaapkamers hebben opgeschoven, ten einde eens te zien of de lucht ook betrokken was. Velen toch hadden hun vertrouwen op het weder geheel verloren, en het vooruitzigt van tusschen een drup-

pelenden hemel in eene onafzienbare heide te staan is waarlijk niet aangenaam en wel waardig om er een oogenblik over na te denken. Doch er was geen wolkje aan de lucht, en de zon steeg uit eene zee van morgendamp majestueus en bemoedigend op over de welriekende bloemenstad, in wier nabijheid de Wedren zou worden gehouden.

Men zegt, dat de Hollanders een te huis blijvend volk is, hetwelk het hoekje van den haard verkiest boven woelige tooneelen, vooral indien het den aard daarvan nog niet heeft kunnen waardeeren. Wie op den morgen van den 6[len] September, in een luchtbol gezeten, den omtrek van Haarlem had kunnen overzien, zou zich overtuigd hebben, dat de geest der eeuw ook de zonen en dochters van Nederland heeft bezield, en dat de Stoombooten en Spoorwegen, en al wat het denkbeeld van bewegelijkheid en vlugheid doet ontstaan, geenszins door ons volk met minachting wordt voorbij gezien. Wie zoo in de lucht had mogen zweven — herhalen wij — zou hebben opgemerkt, hoe de Stoombooten Frieslands en Groningens en Noord-Hollands ingezetenen naar het zindelijke Haarlem voerde. Hij zou hebben gezien, hoe, op een afstand van eenige mijlen van de stad verwijderd, geheele wagens vol vrolijke nieuwsgierigen en belangstellenden, derwaarts spoedden, om dien dag en den daarop volgenden zoo aangenaam mogelijk door te brengen. Hij zou hebben gezien, hoe ontel-

bare voetgangers, met levensmiddelen beladen, zich opmaakten, om aan de algemeene vreugde deel te nemen. Hij zou hebben gezien, hoe de snuivende en dampende locomotieven, in dubbelen getale van Amsterdam en 's Gravenhage naar Haarlem vlogen, om aan het hek, bij den weg naar Zandvoort gekomen, hun vracht uit te storten — die bontgekleurde, wemelende, dartele vracht, die nu te voet, te paard of in wagens van allerlei soort zich naar het renperk in het duin spoedde.

Het stille zindelijke Haarlem, anders eentoonig en bescheiden in haar voorkomen, was door de algemeene geestdrift van hare eigene inwoners en den toevloed van buiten in eene drukke, levendige, overvolle stad herschapen. Reeds twee dagen te voren was er in geheel haar regtsgebied geen wagen meer te bekomen, om zich naar het renperk te laten brengen, en de bakkers en slagers, wijn- en bierverkoopers, en andere handelaren in levensbehoeften, waren in geen jaren zoo verrukt geweest over den aftrek van hunne waar. Daarentegen waren er weder anderen, wier beroep in de algemeene drukte werd vergeten, gelijk de bewaarders der Musea, de aansprekers en dergelijken; weshalve ook deze hun wandelstaf opnamen om de overigen te volgen. De stad geleek in den morgen eene vesting, wier inwoners, voor den vijand bevreesd, de vlugt nemen naar de naburige steden, en op den middag was zij als

eene verlatene, zoowel van hare inwoners beroofd, als van de vreemdelingen, die er den vorigen nacht met moeite een dak of eene slaapplaats hadden kunnen bekomen.

Er zou een buitengewoon geestig, maar ook een buitengewoon geduldig talent worden vereischt, om de verschillende groepjes te beschrijven, die naar de renbaan van Zandvoort togen. De zeven provinciën schenen hare afgevaardigden te hebben gezonden, om haar bij den wedloop te vertegenwoordigen. Ginds in die hooge blinkend groen gekleurde chais rijdt een vrije Fries met zijne vrouw, even krachtig en blozend als haar echtgenoot. Hoe deftig houdt hij de teugels vast, en hoe druk smakt hij aan zijn kort pijpje met zilveren dopje; voorzeker een bewijs dat hij zeer druk ingespannen is. En waarover anders zou hij denken dan over den wedloop; immers hij is een minnaar van paarden; na zijne vrouw en zijne kinderen is een paard hem het dierbaarste wezen op aarde. Hij heeft overal paarden, paarden in zijn paardenstal, in zijne weide, paarden op schilderijen in zijne pronkkamer, paarden op zijn tabaksdoos, paarden in zijn hoofd, paarden in zijn hart, paarden overal. Straks zal hij zijn hart weder eens ophalen aan de blesjes, de zwartjes en de bruintjes, die van zessen klaar zijn! Hij briescht van ongeduld om er bij te zijn, en lustig legt hij de zweep op den rug van zijne merrie, zoodat hij en zijne vrouw met een

duchtigen schok voorwaarts hotsen. Ginds rijdt zijn landgenoot, de kloeke Groninger, met zijn eenvoudig, rond, maar opregt gelaat. Hij is gekomen van over de Zuiderzee en heeft zijne vrouw en dochters medegebragt, alle stevige meisjes, in het wit, met gele stroohoedjes op en eene menigte gouden ringen aan de vingers. Waarom zouden zij heden niet keurig zijn uitgedoscht, nu zij met vader en moeder uitrijden. Holland is wel eene voorname en hoofsche provincie, maar zij moeten toonen, dat Groningen zich ook niet voor hare inwoners behoeft te schamen! Een weinig verder ziet ge een gezond en blozend heer, in het zwart, in een kiereboe rijden. Het is een rijke Noord-Hollander met zijne vrouw; beiden zijn liefhebbers van paarden, omdat zij geen kinderen hebben. Hoe degelijk is hij gekleed. Zijn hoed heeft negen gulden gekost, behalve de gouden gesp, die er van voren op zit. Hij draagt een witte das, want hij is diaken van de gemeente van het dorp zijner woning, en als de oude burgemeester dood is, hoopt hij in zijne plaats te komen. Het laken van zijn zwarten rok is van negen gulden de el, en de gulle wijze, waarop zijn gouden horologieketting, met rooden steen en sleutels, op zijn buik bengelt, bewijst, dat hij alle geloof aan zakkenrolders in den wind slaat, en dat hij wel een ander stel zou kunnen koopen, als het van hem »gerold" werd. De cigaar, die hij met losse zwier tusschen

de vingeren houdt, verraadt dat hij met den vooruitgang medegaat. Zijne vrouw is niet minder degelijk en deftig gekleed dan hij. Een witte zijden hoed overschaduwt een voorhoofd, waarop een zwaar diamanten hoofdstel is gedrukt. Ofschoon wij het smakeloos vinden, dat blank en mollig vrouwenvleesch op zulk een beduidend gedeelte van het gelaat in een diamanten band wordt geklemd, zoo kunnen wij toch van den anderen kant niet ontkennen, dat zulk vonkelend hoofdstel een indrukwekkend denkbeeld geeft van verkwistenden rijkdom, en voorzeker is dit wel de bedoeling der krachtige blozende Noordhollandsche vrouwen. Niet een van onze vaderlandsche schoonen zou, in den vreemde reizende, aan de Franschen, Engelschen of Duitschers, beter dan eene Noordhollandsche, hun een denkbeeld kunnen geven van onzen rijkdom. Zelfs in de renbaan zal zij, wij verzekeren het haar, opzien verwekken bij de vreemdelingen, die daar in grooten getale zijn zamengevloeid. Werpen wij ook een vlugtigen blik op gindschen ronden Zeeuw, die zijne eilanden heeft verlaten, om een schouwspel bij te wonen, dat hij nog nimmer heeft gezien, en waaraan hij zijn hart eens wil ophalen. Het deert hem niet, dat hij met moeite eene plaats op een vierbankswagen, tusschen eenige zingende handwerkers knechts heeft; hij is alleen vervuld met het denkbeeld van, te huis gekomen zijnde, aan zijne vrien-

den in de dorpsherberg te kunnen vertellen, wat hij zoo al heeft gezien. Hij zal als een orakel op het dorp terug komen: zijne familie en bekenden zullen aan zijne lippen hangen, en zij zullen hem niet gelooven, als hij van de pracht van het schouwspel en van de vlugheid der Jockeys en paarden verhaalt. Ook hij heeft op zijn eiland zijn renperk. Het naar den ring rijden behoort tot zijne geliefkoosde uitspanningen; maar hoe zullen zij, die niet anders gewoon zijn dan boeren, met kort afgesneden haar, groote bombazijnen wambuizen en zilveren broekgespen, zoo groot als kleine tafelborden, op een zwaarpootig paard naar den ring te zien rijden, zich verwonderen, als hij vertelt hoe de vrienden van de prinsen, in bonte pakjes gekleed, elkander de loef afstaken. — Dáár in die stofwolk rijdt eene familie uit 's Gravenhage. Het is een heer met zijne wederhelft, één zoon en zeven dochters, want het is tegenwoordig eene gewoonte en een ongeluk om vele dochters te hebben. De koetsier in liverij ment de paarden, en de heer en zijn zoon, beiden in stofjassen en met witte hoeden gekleed, laten voor eene poos Marokko en den *Juif Errant* varen, om elkander hunne gedachten over den wedloop mede te deelen. De oude Heer zegt, dat hij, op zijne reizen, alle de wedrennen der wereld heeft bijgewoond, ja dat hij zelfs den beroemden Londonschen hardlooper COOTES, in het jaar 1842, heeft zien

rennen tegen *Fonik*, het jagtpaard van den Kapitein LLOYD, van het 13e regiment ligte dragonders. »COOTES," zeide de oude heer op een onderrigtenden toon tegen zijn zoon, »COOTES en het paard moesten vijf-en-twintig maal de renbaan afloopen, en dan nog nu en dan over dammen springen, terwijl de afstand, die moest worden afgelegd, op ruim twee uren gaans werd geschat. Het terrein was door regen en wind zeer slecht en zwaar, maar COOTES verscheen toch op het bepaalde tijdstip, in het kostuum van hardlooper, buis en broek van flanel. *Fonik*, het paard, stond ook van zessen klaar, en er was een vermaard Jockey van Newmarket gehuurd om het paard te berijden. En wie, denkt ge, heeft het gewonnen?" vervolgde de 's Gravenhaagsche vader, op denzelfden onderrigtenden toon tot zijn zoon, »COOTES heeft het gewonnen, lieve CHARLES, of met andere woorden, de mensch won het van het dier. *Fonik* viel eindelijk van vermoeidheid neder, en COOTES vervolgde zijn loop met dezelfde vastheid en gemakkelijkheid, waarmede hij begonnen was. Verbeeld u, hoeveel weddingschappen er dien dag zijn aangegaan!"

De zoon wenscht in zijn hart, dat Papa geen zeven dochters en hij bijgevolg geen zeven zusters had; want dan zou hij ook wel eens kunnen reizen, hetgeen nu door eene vermeerdering van uitgaven onmogelijk wordt gemaakt. De zeven dochters hebben den ganschen nacht gedroomd, en wakende droo-

men zij nog, van Heeren met gele spanbroeken te paard, die door hun lorgnet een blik op haar zullen werpen, hetgeen welligt tot verdere verklaringen zou kunnen leiden. In die verwachting rijden zij al pratende, onder hare parasols al verder voort, en hunkeren naar de renbaan. — Zie eens daar ginds. Welk eene zonderlinge vertooning! Zes Heeren op eenen ruwen schokkenden boerenwagen! O, het zijn welligt schoenmakersknechts in hun Zondagspak, die er den Vrijdag en den Zaturdag aan geven, om het rennen en harddraven te zien. Volstrekt niet, het zijn deftige Heeren van de edelste en aanzienlijkste familien; zij hebben den nacht op donzen bedden, in ledekanten van palissanderhout geslapen; en zij zullen heden middag bij Stoffels in den *Haarlemmerhout* dineren, en ijs bij hun dessert vragen. En zij rijden op een boerenwagen, die hun de darmen doet rommelen. Voorzeker, er was geen wagen meer voor hen te krijgen, en nadat zij met onbegrijpelijk veel moeite een melkboer hebben overgehaald, om hun zijn beslijkten en poeijerigen wagen te leenen, schikken zij zich toch zooveel mogelijk in hun lot, en lagchen en zingen zelfs, want zij vinden dat de ongewoonte zoowel een prikkel heeft als gemak en genot. Zonderling was het, dat bijna allen blijkbaar hun best hadden gedaan, om op Engelsche heeren te gelijken; zij hadden meest allen witte hoeden op en witte vesten aan, waarover aan een dun zwart zijden koord

een lorgnetje van blaauw geslepen glas hing, dat in een rand van goud of staal gevat was. Nu en dan rolden er eenige Hollandsch-Engelsche woorden uit hun mond, en wij gelooven, dat, indien zij een middel hadden bezeten, om hun haar en bakkebaarden rood te verwen, gelijk die van een echten Engelschman, zij niet zouden hebben geaarzeld om daarvan gebruik te maken.

Alle deze zoo zeer van elkander verschillende wagens en menschen reden om het z'eerst door den mullen zandweg, tusschen de met poeijerig stof bedekte wilgen boomen, die de laan uitmaakten, welke naar het Renperk in het duin bij *Zandvoort* geleidde. Nu en dan echter hokte de onafzienbare reeks dier voertuigen op elkander, wanneer slechts een der paarden stil bleef staan. Maar zij, die in de opene calèches, tilbury's of boerenwagens waren gezeten, behoefden zich in die oogenblikken van oponthoud daarom niet te vervelen. De voorbij trekkende wandelaars boden hun ruime stof tot opmerkingen aan. Aan beide zijden van den weg hijgden en zwoegden menschen van allerlei rang en stand, om maar voort te komen naar het duin, ofschoon het nog slechts ten 9 ure in den morgen was, en de Wedloop eerst ten 12 ure volgens het programma zou beginnen. Het is niet onvermakelijk, om in eene hooge »sjees," of boven op den omnibus van »de groene Valk," gezeten, van uit de hoogte neder te kunnen zien op

zoovele zwoegende, paffende, zweetende, vuurroode Hollanders, die, met hunne vrouwen en »arme schapen van kinderen" belast, telkens een rooden geruiten zakdoek uit hun langen blaauwen jas trekken, om het zweet van hunne blakende aangezigten te vegen. Bij gelegenheden als deze, is het de gewoonte der voetgangers, vooral van de mindere klasse, om hunne broekspijpen een eindje op te stroopen, hunne roksmouwen op te slaan, hun hoed onder den arm te dragen en een strootje of bloempje in den mond te steken, om alzoo, met parelen zweets op hunne neuzen, den togt met meer moed en genot af te leggen. Het ontbrak ook niet aan dienstmeisjes, die hare omslagdoeken met groote bloemen onder den arm droegen, terwijl hunne groote zwarte zijden hoeden en uitgebreide neepjesmutsen haar gelaat vrij wel beschermden voor het steken der zon. Ook ging er een tamelijk groot aantal kinderen met hunne ouders mede; sommigen waren vriendelijk genoeg om te gaan huilen, omdat de weg hun te lang viel, en hun vader of moeder wist dit kwaad niet beter te stuiten, dan door hun een peer of onrijpe groene pruim in den mond te duwen. Hier en daar bleven sommigen stil staan, daar van afstand tot afstand ter zijde van den weg wagens stonden, met eet- en drinkbare waren van allerlei aard rijkelijk voorzien. Het was toch voor velen onmogelijk om niet eens »aan te leggen," bij een wagen met eijeren

of, wat verlokkelijker was, bij een wagen vol jenever. De voetgangers konden eten en drinken naar lust. Onder gindschen boom stond een tentje van zeildoek, waarin eene dikke »jufvrouw" zat, met eene losgemaakte en half op het achterhoofd geschoven muts. Vóór haar stonden op eene plank, die op twee schragen rustte, een dozijn flesschen, kruiken en glaasjes, benevens een mand met geboterde broodjes met worst en kaas, die zij zelve had behandeld, en zeer geschikt waren om gegeten te worden door allen, die geene bedenkingen maakten tegen hare zindelijkheid. Op eenigen afstand van daar stond een kerel in zijne hemdsmouwen en met een zwaren stalen ketting om den hals; zijne dikke ruwe handen staken in de zakken van zijn grof linnen onzindelijk voorschoot, hetgeen hem deed kennen als den eigenaar van den platten kruiwagen, die vóór hem stond en beladen was met hard gekookte eijeren, augurkjes in het zuur, gele en groene pruimen, peeren en een paar koperen schalen om te wegen, ofschoon het gewigt onzigtbaar was en onder in den wagen was verborgen, vermoedelijk omdat het niet was geijkt, en de dienders, die zich nu en dan onder de aanschouwers vertoonden, niet zoo warm of moede of in hunne verbeelding met paarden bezig waren, om hun pligt te vergeten.

Hoe warm het ook was en hoe ver, er scheen toch een einde te zullen komen aan den langen

zandigen weg. Reeds vertoonden zich in de verte eenige Hollandsche vlaggen, in het duin opgestoken, en aan de beide zijden van den weg werden de kraampjes, kruiwagens en tentjes met eet- en drinkbare waren menigvuldiger. Indien de hemel niet zóó zonnig en stralend, het weder niet zóó warm, en de boomen en velden niet zóó groen waren geweest, dan had men kunnen wanen, dat er een ijsvermaak ophanden was, in stede van een Paarden-Wedloop; want het gejoel en geschreeuw rondom de met vlaggen versierde tentjes en tafeltjes en het geroep van »leg er reis aan" was even druk, als bij een Wedloop op schaatsen, of een onafzienbaren bevrozen waterplas.

Eindelijk toch hadden de rijtuigen en voetgangers de langgewenschte vlakte vóór zich. Eer men die echter kon naderen, zag men zich genoodzaakt, om een toegangskaartje te nemen aan een houten loods, in den vorm van een gothisch torentje, waarnevens zich een Heer te paard bevond, die een breeden groenen band om den hoed had, ten teeken dat hij tot de Societeit ter verbetering van het paardenras behoorde.

Thans, genegen lezer, zijn wij in de bijna onafzienbare opene vlakte in het duin, die door het renperk wordt omsloten. Verbeeld u, dat ge in het rond, waar ge ook uwe oogen wendt, den helder blaauwen gezigteinder ziet rusten op eene reeks van gele zand-

heuvelen, die door de zon schitterend worden verguld. Gij staat te midden in het duin, op een met heide-kruiden bedekten grond. In het midden staan eenige kleinere en grootere tenten met wapperende vlaggen en van buiten versierd met spiegels en gevuld met stoelen, tafeltjes, broodjes met vleesch, wijn en sterke dranken, in één woord met al waarnaar iemand zou kunnen vragen, die hongerig, dorstig en vermoeid is. Daarheen begeven zich de meesten, die te voet zijn gekomen. De rijtuigen daarentegen vormen een kring, zoo wijd als de vlakte zelve, en zij die er in zijn gezeten, verlaten hunne zitplaatsen niet; want zij zitten hoog en genoegelijk en kunnen alzoo over de hoofden der wandelaars het renperk overzien. Midden op de heide stonden hier en ginds kleine groepjes, die te zamen vereenigd eene ontzettende menschen-massa zouden hebben gevormd, maar die thans onbeduidend schenen in verhouding van de ruimte, waarin zij zich bevonden. Men zag er dandys te paard, met amazone's, die fier en slank op edele schimmels reden, en de gazen sluijers, die haar fijn en bekoorlijk gelaat moesten bedekken, zweefden op den adem van het zoele windje omhoog, als de Jonkvrouw vol dartelen levenslust den klepper met de rijzweep op de lenige lendenen sloeg en over de vlakte rende. Men zag er schilders, die bezig waren met groepjes af te teekenen; men zag er schrijvers, met dubbele verrekijkers gewapend, om hetgeen zij zagen diep in hunne

ziel te prenten. Men zag er de leden der Societeit af en aan rijden, met een breeden groenen band om den hoed, en een klein gouden paardje aan een groen zijden lintje, in een knoopsgat op de linker borst bevestigd, als hadden zij nog eene nieuwere ridderorde uitgevonden: de ridderorde van het paard. Men zag er dragonder-officieren te paard, wier blinkende helmen in de zon straalden; men zag er... ja, wie zag men er al niet! Zelfs wandelden er verdachte meisjes, die ook hier veroveringen dachten te maken, en het is niet onwaarschijnlijk, dat op de vlakte, die door de cirkelvormige renbaan werd omsloten, zich menschen van alle leeftijden, rang en stand bevonden, behalve afgescheidenen en matrozen.

En nu de renbaan zelve. Tusschen de gele heuvelige duinen en de hier boven beschrevene vlakte bevond zich eene in het rondgaande evenwijdige baan, die aan de eene zijde met een aarden wal en aan de andere zijde met palen en touwen voor de aanschouwers was afgesloten. Buiten den aarden wal bevonden zich derhalve de heuvelige, met biezen begroeide duinen, die evenzeer met nieuwsgierigen waren bezet, wier geldmiddelen het niet toelieten om zich een toegangskaartje te verschaffen voor de vlakte, waarop de meer aanzienlijken stonden. Een van die heuvelen was geheel met menschen bedekt en leverde het zonderling schouwspel op van één bonten, levenden en zich bewegenden reusachtigen kegel, uit menschen te

zamengesteld. De kleine openingen werden oogenblikkelijk op den heuvel gevuld, en misschien was deze levende bezielde berg niet beter te vergelijken, dan met een dier groote bloempotten met gaatjes in de wanden, waarvoor men bloembollen in zand heeft geplaatst, die van lieverlede ontkiemen en dan geheel den pot omhullen. — Aan de buitenzijde van de renbaan zag men de stallen voor de paarden; een weinig verder een verheven vierkant stellaadje met een dak, in den vorm van een zomerhuisje, waaraan eene groote bel was bevestigd, en nog een weinig verder was de groote tribune, waarboven de Hollandsche vlag wapperde en waarin banken waren geplaatst voor de Prinsen en voor de leden der Societeit en hunne dames. Daar tegenover zaten, op houten banken de muzikanten der dragonders, die nu en dan vriendelijk genoeg waren om eens even te spelen.

Hetzij nu de menigte zich al te zeer had gehaast en te vroeg was gekomen, of hetzij de leden der Societeit te weinig hadden te vertoonen, om vroeg te beginnen, of hetzij — gelijk het wil: zelfs de geduldigste menschen werden het wachten moe, en de meesten vleiden zich wanhopig neder op den brandend heeten grond en begonnen uit verveling alles op te eten, wat zij hadden medegebragt. Die in hunne rijtuigen zaten volgden dit voorbeeld, en weldra werden de kistjes en de banken ontsloten, en het geduldige kijkgrage volk was weldra in een etende en drin-

kende menschenmassa herschapen. Zij hadden op dit oogenblik geen anderen wensch, dan een weinig schaduw en een paar koele wolkjes aan den gloeijenden koperen hemel. Eenige voorzigtige burgers hadden wel eene parapluie medegenomen voor de zonnestralen, doch zij wisten weldra niet, wat lastiger was: door de zon beschenen te worden of eene groote ouderwetsche parapluie, van tien en een half pond zwaar, vast te houden. Er was slechts éénc omstandigheid, die velen verkwikte: zij zagen dat de leden der Societeit met hunne dames, ondanks hunne schaduw en hunne mooije tribune, op een droogje moesten zitten. De Duitschers noemen dit *Schaden-Freude;* wij hebben er nog geen zoo sprekenden naam voor gevonden, maar onbetwistbaar zeker is het, dat men dien het best zou kunnen vinden, als men met den buik op eene warme heide liggende, en met een broodje in de eene en een glas bier in de andere hand, naar eene tribune kijkt, waar eenige stijve hoffelijke menschen zitten, die uw geduld tergen, maar met dat al hunkeren naar hetgeen gij u goed laat smaken, zonder u aan stijve hoffelijke vormen te storen.

Na een paar uren wachtens scheen men toch nu genegen te zijn om te beginnen. Prins ALEXANDER, in een groen jagtbuis en een vilten hoed, was op de tribune gekomen en de muzijk had een volkslied gespeeld. Alle harten en monden gingen open en alle halzen werden uitgerekt, toen er een paar Jockeys

in de renbaan verschenen. Geen wonder ook, want de dichterlijke namen der paarden hadden de verbeelding reeds hoog gespannen. Men zou *Emmaline, Susanne*, *Ziraffa*, *Pomaré* en *Nathalia*, op den adem der winden voorbij zich heen zien zweven. En toch nu de Jockeys zich vertoonden werd de belangstelling nog grooter. Velen toch hadden nimmer een Jockey gezien, en de hemel weet, welk denkbeeld men zich al had gevormd van een Jockey. Iedereen stond althans verbaasd over hunne jeugd en hunne petjes, over hunne buisjes en hunne bleekheid, over hunne teerheid en hun spanbroek. »Och wat zijn ze lief!" riep eene oude teêrhartige dame. En zij waren ook inderdaad lief en jong, uitgenomen een oude kleine Jockey, een nijdig ventje met gesloten lippen, een spitsen neus, een blaauw buis en eene zwarte pet. Allen waren echter »zienlijk vermagerd." Er liepen zelfs wonderlijke sprookjes rond van de vermagering dier Jockeys. Men weet, dat zij met zadel en al moeten gewogen worden. Nu was een hunner, gelijk men vertelde, gewogen en te zwaar bevonden. 't Scheelde wel drie pond; 't was jammer; want hij was anders zoo knap, als hij te paard zat. Goede raad was echter duur: de Jockey moest Engelsch zout innemen, waarna hij in een deken gerold en op zijn hoofd werd gezet, hetgeen ten gevolge had, dat hij na deze kunstbewerking drie ponden ligter was. Daar waren er nog, die beweerden, dat hij

naderhand nog was gewreven met flanel en met een blaasbalk uitgeblazen, doch wij hebben redenen meenen te vinden om dit niet te gelooven.

De Jockeys nu reden eenige malen heen en weder, en daarop werd de schel geluid, ten teeken, dat de wedstrijd zou beginnen. Velen hadden reeds heimelijk vermoed, dat de paarden van de Prinsen het zouden winnen; wij willen hier niet mededeelen, waarom men dit vermoeden koesterde; genoeg zij het, dat de uitkomst het bevestigde. Toen de schel was geluid zweefden de paarden met hunne Jockeys als gekleurde schaduwen voorbij de aanschouwers, en het paard *Ensighn*, van Prins Alexander, bereden door een Jockey met een leuk gezigt en een hoogen rug, behaalde den prijs van *f* 800, door Z. M. den Koning gegeven, terwijl *Alix*, een bruine ruin, almede van Prins Alexander, de premie van *f* 170 behaalde, omdat het edele dier het tweede naast den verwinnaar was. — *Ensighn* was in 1840 te *Borculo* geboren, van brave ouders, namelijk *Young Camel* en eene Duitsche merrie, en aan eene goede opvoeding had het hem niet ontbroken. Dit was eveneens het geval met *Alix*, die in hetzelfde jaar 1840 te *Valkenburg* was geboren, en een zekeren Muselman tot vader en eene Duitsche merrie tot moeder had.

Prins Alexander danste van blijdschap op zijne

hielen, en middelerwijl hijgde zijn Jockey naar adem en zijn paard liep het bloed en schuim en zweet langs de zijden. Doch de schepselen kunnen allen niet even gelukkig zijn op aarde. Dat is nu eenmaal zoo, en er is niets aan te veranderen. De een danst van blijdschap, terwijl de ander naar lucht snakt of bloedt. — Nu was de menigte voor eenige oogenblikken tevreden gesteld; doch hun geduld werd andermaal op eene even lange proef gesteld, als den vorigen keer. Men begon uit vertwijfeling weêr te eten en te drinken, tot de eigenaars der tenten hunne handen met wanhopige gebaren naar boven staken en uitriepen: »Er is »niet meer!"

Van toen af begon men op de palen of op de touwen te leunen, de schildwachten voor den gek te houden, te fluiten, in één woord alles te doen, waartoe de ledigheid en verveling aanleiding gaven. Er kwam echter, na vertoef van ruim één uur, uitkomst voor de geduldige, door de zon geblakerde menigte, want de schel werd geluid, en een nieuwe wedren zou beginnen. Er kwamen andere Jockeys op de baan; sommigen schenen gewogen en te ligt bevonden te zijn; want zij hadden een zak om het lijf, waarin spijkers of zoo iets was, om hun het vereischte gewigt te geven. De Jockey met het leuk gezigt en den gebogen rug zat nu op *Dare-Devil*, een paard van Prins Alexander, en een

zoon van een zekeren Sultan en de Hertogin van *York*. De moed, die uit des Jockeys oogen straalde, en de zekerheid, waarmede hij in de renbaan verscheen, gevoegd bij de vlugheid van het paard, gaven niet onduidelijk te kennen, dat hij het weêr met *Dare-Devil* (*Durf-duivel*, *Durf-al*) hoopte te winnen. Wederom schoten de edele dieren vooruit als eene pijl uit den boog; maar het scheen dat de bruine hengst *Gerfault*, van den Heer VAN DER OUDERMEULEN, bereden door een Jockey met blaauw satijnen buis en witte mouwen, den kamp zou winnen. Er heerschte eene algemeene spanning, toen *Dare-Devil* en *Gerfault* elkander beurtelings vooruit waren. Tweemaal moesten zij de baan afrijden, en toen zij voor de tweede maal voorbij vlogen, als hadden zij vleugelen, liet de Jockey, die *Dare-Devil* bereed, een helsch en piepend geluid hooren, en het edele dier zweefde voor een oogenblik in de lucht en — won den prijs, terwijl *Gerfault* de premie had behaald. Den eigenaar van *Dare-Devil* werd de prijs van *f* 400 toegekend, en de eigenaar van *Gerfault* ontving *f* 60, zijnde dat de premie of het bedrag der inleggelden.

Nu zou de derde wedstrijd beginnen, dat wil zeggen, na verloop van ongeveer een uur, hetgeen wederom aan het volk zou hebben verdroten, ware het niet, dat men een kamp verwachtte op de goede oud-Hollandsche manier. De *Friezen*, *Groningers* en

Noord-Hollanders wreven bij voorraad reeds in hunne handen; want zij zouden nu eene harddraverij zien, in de echte beteekenis van het woord. — Zij, die den wedren van heden hadden veroordeeld, omdat zij anti-nationaal was, hadden nu zeer veel kans om door het gevoelen van velen, zoo niet door dat van allen, ondersteund te worden. Niets toont meer een in het oogloopend onderscheid van karakter tusschen ons en de vreemden, dan een wedren en eene harddraverij. Letten wij vooreerst op de namen der paarden. Die in den wedren kampen, dragen bijna allen Engelsche of uitheemsche namen: *Black Bess*, *Bizarre*, *Fanor*, *Emmaline*, *Nathalia*, enz. Het is intusschen niet te ontkennen, dat deze namen aangenaam, welluidend en dichterlijk klinken. — Hooren wij nu de namen onzer brave harddravers: *De Kat*, *de Balkster*, *de Bakker*, *de Grutter*, *de Molenaar*, *de Vischboer*. Het is niet te ontkennen, dat deze namen zeer aangenaam, maar toch zeer oud-Hollandsch klinken. Het karakteristieke Volkseigen en dat der vreemden in de Harddraverij en in den Wedloop is nog aanschouwelijker, als wij een blik werpen op de figuren, die in den Wedren en in de Harddraverij de paarden berijden. De Jockeys zijn ligt en digt, even als de geest der eeuw, die wij langzamerhand van den vreemdeling overerven. De Jockeys zijn mager, bont gekleurd, met dunne, lieve lederen spanbroekjes en blinkende

pronkerige laarsjes gekleed — neen opgeschikt. De aard en de neiging der vreemdelingen straalt daarin door. Beschouwen wij nu daarentegen de mannen, die in de Harddraverijen te paard zitten. Zij zijn boeren, dat wil zeggen, groote degelijke menschen; zoo groot en degelijk als hun krediet. Zie hen eens aan! Gindsche eigenaar van die breede kortstaartige merrie is alles behalve opgeschikt. Hij heeft een ouden rooden hoed op, met een lintje onder de kin vastgemaakt, en om den hoed zit een rosachtige rouwband. Zijne hemdsmouwen, of liever de mouwen van zijn zwart lakensch mouwvest, zijn gebloemd, en schijnen uit een bedgordijn gesneden te zijn. Hij draagt een korten broek en gespikkelde kousen met klinken, terwijl zijne oude roestige sporen met riempjes of touwtjes aan zijne hooge grove schoenen zijn vastgemaakt. Welk een onderscheid tusschen zulk een renner en rijder, en een Jockey! En nu de paarden en hun draven! Het paard van den Jockey is tenger, slank van stal, dun en fijn van pooten, kort van staart, kortom een vlugge spring-in-'t veld. Met den buik op den grond snelt hij als een panther naar zijn doel. Men hoort hem niet! Hij heeft den grond slechts even aangeraakt. De harddraver daarentegen is breed van kop en borst, even als zijn berijder. Hij is gedekt met een los kleedje; zijne manen zijn gevlochten; zijn kop is met een lomp koperen hoofdstel met spijkertjes versierd, en hij draagt

op zijn staart een roosje van bonte zijden lintjes; zijne pooten zijn grof en dik en ruig begroeid, en als hij naar, zijn doel draaft, is zijn stap vast, regelmatig, hollandsch en zwaar, en hij doet de aarde dreunen van zijn hoefgetrappel.

De harddravers moesten driemalen de baan rondloopen. De Prins van Oranje had een gouden zweep of karwats aan den winner uitgeloofd. Het was een eigenaardig oud vaderlandsch gezigt, om de zware paarden dravende te zien wedijveren. Een geruimen tijd scheen »de *Kat*" hare pooten het beste te kunnen reppen, en haar berijder GALESLOOT lachte reeds in zijn vuistje. Maar achter haar reed de *Higtum* van den heer VAN DER HOOP, en hij, die boven op de *Higtum* zat was een man, die reeds een groote mate van roem in de harddraverijen had verworven; het was ARIE HOUTMAN. Hij had de *Kat* wel voor hem, maar iedereen kon al aanstonds aan het rijden van ARIE HOUTMAN zien, dat hij zijne zaak meester was. Naauwelijks rende hij de baan voor de derde maal over, of ARIE HOUTMAN schoof met zijn *Higtum* de *Kat* voorbij en had de gouden zweep gewonnen, waarmede hij nu als een zegevierende held de renbaan nog eens rond reed. De *Kat* had de premie gewonnen, zijnde een gouden speld, die door Prins HENDRIK was aangeboden.

Hiermede liep de voorstelling van dezen dag ten einde. Sommigen hadden hun hart opgehaald, anderen

zeiden, dat zij liever naar een paardenspel op de Amsterdamsche kermis hadden moeten gaan, omdat zij daar niet alleen meer zouden gezien hebben voor hun geld, maar omdat zij daar naar hartelust hadden kunnen trappen en schreeuwen, als de vertooning niet spoedig genoeg begon, hetgeen zij hier ten aanzien van zulke groote heeren niet hadden durven doen.

De volgende dag brak aan. De hemel was somber, de dampkring was drukkend, maar toen de menigte zich weder naar het duin van Zandvoort begaf, blonken de zonnestralen van tusschen de wolken. Opmerkelijk was het, dat er oneindig minder menschen op de been waren dan den vorigen dag. Ons heimelijk vermoeden was niet ongegrond geweest.

De wedloopen van dien dag verschilden weinig van de vorige. Prins Frederik en de Prins van Oranje verschenen op de tribune, luide begroet door het verzamelde volk, dat naauwelijks zijn Kroonprins herkende, zoo bruin was hij geworden op zijne reis naar Italië. *Alix* van Prins Alexander won den prijs in den eersten wedloop, en *Nathalia*, van den heer Prosch, behaalde de premie. De tweede wedloop had tot prijs een kostelijke vergulden zilveren beker, door Prins Alexander gegeven; en tot premie een gouden speld van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden. Wat deze wedloop inzonderheid kenmerkte, was het berijden der paarden door de eigenaars en

hunne vrienden zelve, in plaats van Jockeys. De *Bizarre* werd bereden door een Engelsch heer, wien het rennen niet vreemd scheen te zijn. Hij kwam voor den dag in een blaauw en wit gestreept Jockeys pak. Op hem volgde de Baron van Pallandt, die eenvoudig maar zijn rok had uitgetrokken, en alzoo in zijn overhemd en vest op de *Pomaré* reed. En de derde heer, die op kwam dagen, was gekleed in een Jockeys pak van satijn met roode en witte strepen. Het was de Baron Mollerus, die boven op de *Black Bess*, echt kind van *Hokee Pokee* en *Frederica*, zat.

Naauwelijks was de schel geluid, of de Baron Pallandt vloog vooruit en scheen den prijs te zullen winnen. Doch zoodra had de bleeke dunne Engelsche Heer dit niet bespeurd, of hij drukte de *Bizarre* de sporen in de zijde. De twee Baronnen bleven achter, en de Engelschman rende hen voorbij. Hij haalde dan ook den prijs, een keurigen beker, terwijl de gestreepte Baron de premie won en de ongerokte slechts een weinig te laat kwam.

De derde Wedloop had plaats op een gedeelte der renbaan, groot 300 ellen. Zij die er deel in namen, waren allen echte Vaderlandsche liefhebbers, die hun paard naast hunne vrouwen beminden. Zij draafden herhaalde malen om den voorrang, en eindelijk gelukte het aan Oepkes de Boer, die het paard *de Vlugge* bereed, om den prijs te winnen, terwijl *de*

Nette de premie kreeg. Beide vlugge nette harddravers waren het benijdenswaardig eigendom van den Heer VAN LOON van Harlingen.

En aldus namen deze beide dagen een einde. De menigte verstrooide zich onder verschillende indrukken. De meeste waren geblakerd, met stof bedekt, slaperig, gekookt en wat dies meer zij. Wij durven het geduld onzer lezers niet langer op de proef stellen, na den 6den en 7den September van den jare 1844, anders zouden wij ons welligt nog eenige opmerkingen veroorloven over de vertooners en de aanschouwers. Wij nemen dus afscheid van beiden, maar geven aan de eersten den raad om de laatsten eerst te leeren wedden, gelijk de Engelschen, dan zal hun de tijd zoo lang niet vallen en het zal voor beiden beter zijn.

In de beide nachten B.
VAN 6 EN 7 SEPTEMBER 1844.

Bijlage I, Lr. A.

WEDLOOPEN van Vrijdag den 6den September.

PRIJS DOOR Z. M. DEN KONING GEGEVEN,
f 800,— *voor* Inlandsche *Paarden niet ouder dan Vijf Jaren; afstand*, eenmaal *den omtrek der baan.*
Premie f 170,— *het bedrag der Inleggelden.*

INGESCHREVENE PAARDEN.

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	KLEEDING VAN DE JOCKEYS.
Z. K. H. de Prins van Oranje	Vincent	Zwarte Ruin	te 's Hage in 1841	Mussulman en Bess	Wit buis met roode mouwen, en roode muts.
Dezelfde	Sijlvia	Schimmel Merrie	Borculo 1841	Revenge en Marianne	Rood buis met witte mouwen, en witte muts.
Z. K. H. Prins Alexander	Alix	Bruine Ruin	Valkenburg 1840	Mussulman en Duitsche Merrie	Zwart buis, oranje en zwart gestreepte muts.
Dezelfde	Ensighn	Donker bruine Ruin	Borculo 1840	Young Camel en Duitsche Merrie	Zwart buis, oranje muts.
Dezelfde	Drummer	Vos Ruin	Borculo 1841	Captain	
Dezelfde	Acorn	Zwarte Hengst	Hanenburg 1842	Pluto en Soothsayer	
Van Wickevoort Crommelin	Pomaré	Bruine Merrie	Vollenhoven 1841	Partner en Marianne	Blaauw buis, oranje muts.
Baron v. Voorst tot Voorst	Ida	Bruine Merrie	Maastricht 1840	Captain en ..	Oranje buis, oranje muts.
Dezelfde	Revenge Jr.	Vos Ruin	Hengelo 1840	Revenge en van een kleinkind van Piccadilly	Rozenrood buis, rozenroode muts.
E. L. Baron van Tuijll	Bijou	Bruine Ruin	Wassenaar 1840	Mussulman en eene Engelsche Hunter	Zwart buis en zwarte muts.
Jhr. Gevers van Endegeest	Fanor	Bruine Ruin	Castricum 1840	Jacket en Brillant	Blaauw buis met witte opslagen, blaauw en wit gestreepte muts.
Dezelfde	Flava	Bruine Merrie	Castricum 1840	Dyamont en Francine	Wit buis met blaauwe opslagen, wit en blaauw gestreepte muts.
J. Meijnhardt	Harlequin	Stekelharig Bruin Vos	Druten 1840	Straw en Florette	
P. J. Baron van Pallandt	Saladin	Bruine Ruin	Ameland 1841	Crodo	

f 400,— voor PAARDEN VAN ALLEN OUDERDOM.

afstand, tweemaal *den omtrek der Baan. Premie f* 60,—, *het bedrag der Inleggelden.*

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	KLEEDING VAN DE JOCKEY'S.
Z. K. H. de Prins van Oranje	Zariffa	Bruine Merrie	Engeland 1840	Langar en Alliance	Wit buis met roode mouwen, roode muts.
Dezelfde	Black Bess	Zwarte Merrie	Engelands aftands	Hokee Pokee en Frederica	Wit en rood gestreept buis, roode muts.
Dezelfde	Emmaline	Bruine Merrie	Engeland 1841	Emilius	Rood buis met witte mouwen, witte muts.
Z. K. H. Prins Alexander	Dare Devil	Bruine Ruin	Engeland 1835	Sultan en Duchess of York	Zwart buis, oranje muts.
J. A. van Westrenen	Bizarre	Zwarte bles Ruin	Belgie 1836	Logie en Ceres	Blaauw en wit gestreept buis, blaauwe muts.
E. van der Oudermeulen	Gerfault	Bruine Hengst	Frankrijk 1840	Royal Oak en Contriction	Blaauw buis met witte mouwen, witte muts.

PRIJS DOOR Z. K. H. DEN PRINS VAN ORANJE GEGEVEN,

Een Gouden Zweep of Karwats, en de som van ƒ 300,— door de Societeit aangeboden,

voor Inlandsche *Paarden van allen ouderdom, in den draf* driemaal *den omtrek der Baan.*

PREMIE, EEN GOUDEN SPELD, DOOR Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN GESCHONKEN,

Benevens het bedrag der Inleggelden, ƒ 55,—.

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	BERIJDER
Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden	Little Wonder	Ligt Bruine Merrie	te Dussen, in N. Braband 1835	van Sir Henry en Donekraams Inland. Trekp.	Lawrence.
A. van der Hoop	de Balkster	Zwarte Langst. Merrie	Balck	Onbekend	A. Houtman.
Dezelfde	Higtum	Zwarte Langstaart	Groningen 1835	Onbekend	C. Dopping.
H. Bouman	Tuppe	Zw. Merrie, wit voet	Giesendam 1835	Onbekend	W. Zaliger.
Kranenburg	de Kat	Bruine Bles Merrie, met 2 witte voeten.	1835	Onbekend	J. E. Galesloot.
N. Langekamp	de Poedel	Zwarte Ruin	In Vriesland, ouderdom onbekend	Onbekend	
John Mavor Still	Susanne	Bruine Merrie, met 2 witte achterbeenen	Op Texel 1840	Van de Holst. Hengst Roeland en eene Z. Holl. Merrie	

WEDLOOPEN van Zaturdag den 7 September.

Prijs van *f* 500,— door de SOCIETEIT aangeboden,

voor Inlandsche *Paarden van allen ouderdom, te vereeren aan het Paard, hetwelk het eerst* tweemaal *de Baan het snelste zal hebben afgeloopen*, (partie liée).

INGESCHREVENE PAARDEN.

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	KLEEDING VAN DE JOCKEYS.
Z. K. H. de Prins van Oranje	Vincent	Zwarte Ruin	Te 's Hage in 1841	Mussulman en Bess	Wit buis met roode mouwen, roode muts.
Dezelfde	Sijlvia	Schimmel Merrie	Borculo 1841	Revenge en Marianne	Wit en rood gestreept buis en muts.
Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden	Little Wonder	Ligt Bruine Merrie	Dussen 1835	Sir Henry en een Inl. Trekpaard	....
Dezelfde	Alix	Bruine Ruin	Valkenburg 1840	Mussulman en eene Duitsche Merrie	Zwart buis, oranje en zwarte muts.
Dezelfde	Ensighn	Donker Bruine Ruin	Borculo 1840	Young Camel en eene Duitsche Merrie	Zwart buis, oranje muts.
E. L. Baron van Tuijl van Serooskerken	Bijou	Bruine Ruin	Wassenaar 1840	Mussulman en een Engelsch Jagtpaard	Zwart buis, zwarte muts.
Van Wickevoort Crommelin	Pomaré	Bruine Merrie	Op Vollenhoven 1841	Partner en Marianne	Blaauw buis, oranje muts.
C. H. Baron van Pallandt	Saved	Bruine Merrie	Op ter Beek, onder Lisse 1839	Mussulman en eene Duitsche Merrie	....
C. S. Prosch	Nathalia	Bruine Ruin	Borculo 1836	Cesar, (Mecklenburger Hengst) en Armide	Blaauw buis, zwarte muts.

Een Beker door Z. K. H. PRINS ALEXANDER DER NEDERLANDEN gegeven,

Voor Paarden van alle Rassen en allen ouderdom, aan de Leden der Societeit toebehoorende, en bereden door de Eigenaars of hunne Vrienden: Afstand eenmaal *de Baan.*

Premie, een Gouden Speld door Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN gegeven, *benevens f* 100,— *het bedrag der Inleggelden.*

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	EREDEN DOOR.
Z. K. H. de Prins van Oranje..	Zariffa.........	Bruine Merrie.......	Engeland in 1840....	Langar en Alliance.......	
Dezelfde....................	Black Bess......	Zwarte Merrie.......	Engeland.........	Hokee Pokee en Frederica................	
Dezelfde....................	Emmalina......	Bruine Merrie.......	Engeland 1841......	Emilius en	
L. C. Enschedé	Fenela.........	Bruine Merrie.......	Engeland 1840......	Volbloed.......	
E. L. Baron van Tuijll van Serooskerken..............	Bijou..........	Bruine Ruin........	Wassenaar 1840...	Mussulman en een Eng. Jagtpaard............	
B. A. Baron van Verschuer....	Boij...........	Bruine Ruin........	Engeland..........	Onbekend.............	
J. A. van Westrenen.........	Bizarre.........	Bruine Ruin........	Belgien 1836....	Logie du Ceres door Emilius.............	
Dezelfde....................	Caprice........	Merrie.............	Belgien 1840.....	Young Reveller en Fairgome...............	
C. S. Prosch.	Nathalia........	Bruine Ruin.........	Borculo 1836.......	Cesar en Armide.........	
Van Wickevoort Crommelin...	Pomaré........	Bruine Merrie.......	Op Vollenhoven 1841.	Partner en Marianne... ..	

Prijs door Z. M. DEN KONING gegeven,

f 500,— *voor* Inlandsche *Paarden van allen ouderdom, in den draf, op eene Baan van* 300 *Nederl. Ellen.*
Premie f 170,—, *het bedrag der Inleggelden.*

EIGENAARS.	NAMEN DER PAARDEN.	HAAR EN GESLACHT.	PLAATSEN EN JAAR VAN GEBOORTE.	OUDERS.	BERIJDER.
A. van der Hoop	De Litsze	Zwarte Merrie, langst	Te Witmarsum 1835	Onbekend	A. Houtman.
Dezelfde	Higtum	Bruine Merrie	Groningen 1835	Onbekend	Dezelfde.
H. Bouman	Tuppe	Zwarte Merrie, witv.	Giesendem	Onbekend	W. Zaliger.
D. C. Nederhorst	de Molenaar	Zwarte Merrie	1829	Onbekend	A. Nederhorst.
Hugo van Driel	Diana	Zwarte Merrie langst.	Hazerswoude 1838.	Eene Vriessche Merrie en Z. Holl. Hengst	H. van Driel.
W. M. Steensma	Friso	Schimmel Merrie bles		Onbekend	K. S. Wiersma.
Jacobus Hogeveen	De Deugd	Zwarte Merrie kortst.	1834		
Kranenburg	De Kat	Bruine Merrie	Appingadam 1835 opgevoed		J. E. Galesloot.
Teunis van Veen	De Molenaar	Zwarte Merrie			Klaas Hilkema.
J. E. Galesloot	De Grutter	Zwarte Merrie, kortst.	Abcoude		J. E. Galesloot.
Pieterse	De Norgeruin	Zwarte Ruin, langst.	Norg		
De Goede	De Bakker	Zwarte Ruin met kol	Slot Purmerstein te Purmerende 1834.		
W. Koopmanschap Gz.	De Visser	Zwarte Ruin langst			Kiewit.
Dezelfde	De Kol	Zwarte Ruin langst			als voren.
W. A. Wijthoff	De Vlugge, ook gen. de Vischb.	Zwarte Ruin	In Vriesland		
Dezelfde	De Nette	Zw. Ruin, witte kol en snuit	Ebenhuis, Provinc. Groningen		
J. H. W. van Loon	De Nette	Ruin			J. P. Oepkes de Boer.
Dezelfde	De Vlugge	Ruin			als voren.
W. P. van der Meulen	De Juffer	Zw. Merrie, langst.	In de Grietenij Franekeradeel		